

JULES VERNE

Căpitan la 15 ani

Traducere de TRAIAN FINȚESCU

CORINT
EDUCAȚIONAL

PARTEA ÎNTĂI

I

BRICUL-GOELETĂ *PILGRIM*

Pe data de 2 februarie 1873, bricul-goeletă *Pilgrim* se afla la 43°57' latitudine sudică și la 165°19' longitudine vestică.

Acest bastiment de patru sute de tone, echipat la San Francisco pentru pescuitul de pești mari din mările australe, aparținea lui James W. Weldon, un bogat armator californian, care îi încredințase cu mulți ani în urmă comanda căpitanului Hull.

Pilgrim era unul dintre cele mai mici, dar și dintre cele mai bune vase din flotila pe care J. W. Weldon o trimitea în fiecare anotimp atât dincolo de strâmtoarea Bering, până în mările boreale, cât și pe meleagurile Tasmaniei sau la Capul Horn, până la Oceanul Atlantic. Naviga excelent. Greementul¹ său, foarte lesne de mânuit, îi îngăduia să se aventureze, cu un echipaj redus, chiar și printre bancizele de nepătruns din emisfera australă. Căpitanul Hull știa să se descurce, cum spun marinarii, în mijlocul acestor ghețuri care,

¹ Ansamblu format din catargele, vecele și parâmele unei nave cu pânze. (n.tr.)

în timpul verii, se abat la travers de Noua Zeelandă, sau de Capul Bunei Speranțe, la o latitudine mult mai joasă decât aceea pe care o ating în mărilor septentrionale ale globului. Este adevărat că era vorba doar despre aisberguri de mici dimensiuni, slăbite de nenumăratele ciocniri, roase de apele calde, dintre care cele mai multe se duceau să se topească în Pacific sau Atlantic.

Sub ordinea căpitanului Hull, marinar de nădejde și, de asemenea, unul dintre cei mai iscusiți pescuitori cu harponul din întreaga flotilă, se afla un echipaj compus din cinci mateloți și un novice. Era puțin pentru pescuitul de balene care cere un personal destul de numeros. Sunt necesari mai mulți oameni atât pentru manevrarea ambarcațiunilor de atac, cât și pentru tăierea în bucăți a animalelor capturate. Dar, după pilda altor armatori, James W. Weldon socotea mult mai economic să îmbarce la San Francisco doar marinarii de trebuință pentru conducerea bastimentului. Noua Zeelandă nu ducea lipsă de pescuitori cu harponul, marinari de toate naționalitățile, dezertori și alții, care căutau de lucru în timpul sezonului și își făceau cu multă pricepere meseria de pescari. Perioada de pescuit odată încheiată, erau plătiți, erau debarcați și rămâneau să aștepte ca baleniarele din anul următor să vină să le ceară serviciile. Se obținea, grație acestei metode, o mai bună utilizare a marinarilor disponibili și un profit mai mare din cooperarea cu aceștia.

În felul acesta se procedase și la bordul lui *Pilgrim*.

Bricul-goeletă tocmai își isprăvisese sezonul la hotarele cercului polar antarctic. Dar nu își făcuse plinul de barili de ulei, de fanoane întregi și de fanoane tăiate. În perioada aceea, pescuitul devine deja anevoios. Cetaceele, vâdate în exces, sunt din ce în ce mai rare. Balena veritabilă, care poartă numele de „Nord-caper” în oceanul boreal și de „Sulpherboltone” în mărilor sudului, tinde să dispară. Pescarii sunt nevoiți să se mulțumească cu „fin-back”, cetaceul din mărilor arctice, mamifer gigantic ale cărui atacuri sunt de multe ori primejdioase.

Exact așa făcuse și căpitanul Hull în timpul acestei campanii, dar, la viitoarea sa călătorie, avea de gând să se îndrepte spre o latitudine mai înaltă, ajungând până la acele pământuri, Clarie și

Adélie, a căror descoperire, contestată de americanul Wilkes, aparține definitiv ilustrului comandant al vaselor *Astrolab* și *Zeloasa*, francezului Dumont d'Urville.

Într-un cuvânt, nu fusese un sezon prea fericit pentru căpitanul Hull. La începutul lui ianuarie, adică pe la mijlocul verii australe, deși nu sosise încă vremea întoarcerii pentru baleniere, căpitanul Hull se văzuse silit să părăsească locurile de pescuit. Marinarii, care se adăugaseră echipajului său pentru a-l întări — de fapt, o adunătură destul de jalnică —, își dădură în petic, cum se spune, și trebui să se gândească să se descotorosească de ei.

Pilgrim se îndreptă, așadar, spre nord-vest, spre meleagurile Noii Zeelande, cu care făcu cunoștință pe 15 ianuarie. Ajunse la Waitemata, portul din Auckland, așezat înăuntrul golfului, pe coasta insulei dinspre mieznoapte, și aici îi debarcă pe pescarii pe care îi angajase pe timpul sezonului de pescuit.

Echipajul nu era mulțumit. Lipseau cel puțin două sute de barili de ulei din încărcătura lui *Pilgrim*. Niciodată nu mai avuseseră un sezon atât de slab. Căpitanul Hull se întorcea deci împovărat de dezamăgirea unui vânător strălucit care, pentru prima oară, a dat chix, sau aproape. Era în joc amorul său propriu și, foarte supărat, nu putea să-i ierte pe acei netrebnici care, datorită nesupunerii lor, compromiseseră rezultatele campaniei sale.

Zadarnic încercară să recruteze un alt echipaj de pescuit la Auckland. Toți marinarii disponibili se imbarcaseră deja pe celelalte baleniere. Se văzură, prin urmare, siliți să renunțe la speranța de a completa încărcătura lui *Pilgrim* și căpitanul Hull se pregătea să părăsească definitiv Auckland-ul, când primi o cerere de traversare a oceanului din partea unor pasageri, pe care nu putea să-i refuze.

Doamna Weldon, soția armatorului lui *Pilgrim*, fiul ei Jack, în vârstă de cinci ani, și una dintre rudele sale, căreia i se spunea vărul Bénédicte, se aflau atunci la Auckland. James W. Weldon, pe care tranzacțiile sale comerciale îl obligau câteodată să viziteze Noua Zeelandă, îi luase cu el pe toți trei, cu gândul că se vor întoarce împreună la San Francisco.

Dar, în clipa în care toată familia se pregătea să plece, micuțul Jack se îmbolnăvi destul de grav, și tatăl său, chemat imperios de treburile sale, trebui să părăsească Auckland-ul, lăsându-și acolo soția și copilul, ca și pe vărul Bénédic.

Trecuseră trei luni de atunci, trei luni lungi de despărțire care se dovediră a fi extrem de apăsătoare și de neplăcute pentru doamna Weldon. Totuși, băiețelul se însănătoși și acum era în măsură să poată porni la drum, când i se aduse la cunoștință sosirea lui *Pilgrim*.

Or, pe vremea aceea, ca să se poată întoarce la San Francisco, doamna Weldon ar fi trebuit să se ducă până în Australia, pentru a încerca să ia de acolo unul dintre bastimentele Companiei trans-oceanice „Golden Age” care circulă între Melbourne și istmul Panama, prin Papéiti. Apoi, odată ajunsă în Panama, s-ar fi văzut nevoită să aștepte plecarea steamer-ului american care stabilește o legătură constantă între istm și California. De aici, tot felul de întârzieri, de transbordări, întotdeauna neplăcute pentru o femeie cu un copil. Tocmai în acel moment, *Pilgrim* făcu escală la Auckland. Așa că, fără să șovăie, îi ceru căpitanului Hull să o ia la bord pentru a o duce înapoi la San Francisco, împreună cu fiul ei, cu vărul Bénédic și cu Nan, o negresă bătrână care o slujea din copilărie. Trei mii de leghe marine de făcut pe o navă cu pânze! Dar, la bordul bastimentului căpitanului Hull, curățenia era ținută cu atâta strășnicie, iar vremea se menținea încă atât de frumoasă de cele două părți ale Ecuatorului! Căpitanul Hull acceptă și își puse de îndată cabina la dispoziția pasagerei sale. Voia ca, în timpul unei traversări ce putea dura între patruzeci și cincizeci de zile, doamna Weldon să se simtă cât mai bine cu putință la bordul balenierei.

Existau deci anumite avantaje pentru doamna Weldon, dacă avea să facă drumul spre casă în aceste condiții. Singurul dezavantaj era că această călătorie urma să se prelungească, având în vedere faptul că *Pilgrim* trebuia să-și descarce încărcătura la Valparaiso, în Chile. Odată încheiată această operație, nu-i mai rămânea decât să urce de-a lungul coastei americane, purtat de acele vânturi dinspre uscat care fac atât de plăcută navigarea prin aceste locuri.

Doamna Weldon era, de altfel, o femeie curajoasă, pe care marea nu o înspăimânta. În vârstă de treizeci de ani pe atunci, pe deplin sănătoasă, obișnuită cu călătoriile de cursă-lungă, întrucât împărțise cu soțul ei oboseala mai multor traversări, nu se temea de perspectivele mai mult sau mai puțin nesigure ale îmbarcării la bordul unui vapor de tonaj mediu. Îl știa pe căpitanul Hull ca pe un marinar excelent, în care James W. Weldon avea toată încrederea. *Pilgrim* era un bastiment solid, un vas care ținea bine la drum, bine cotate în flotila balenierelor americane. Era o ocazie bună. Trebuia să profite de ea. Așa că profită.

Vărul Bénédic — este de la sine înțeles — urma să o însoțească.

Acest văr era un om tare de treabă, cam la cincizeci de ani. Dar, în ciuda vârstei sale, nu ar fi fost deloc prudent să îl lași să iasă singur. Mai degrabă lung decât voinic, mai degrabă îngust decât slab, cu fața osoasă, craniul enorm și foarte chel, recunoșteai în întreaga sa persoană interminabilă pe unul dintre acei demni savanți cu ochelari de aur, ființe inofensive și bune, hărăzite să rămână toată viața niște copii mari și să se stingă foarte bătrâni, ca niște centenari care mor în brațele doicii.

„Vărul Bénédic” — așa i se spunea peste tot, chiar în afara familiei, și, într-adevăr, făcea parte din categoria acelor persoane cumsecade care par să fie veri cu toată lumea — vărul Bénédic, stânjenit mereu de brațele și picioarele sale lungi, era cu desăvârșire incapabil să se descurce, chiar și în împrejurările cele mai obișnuite. Nu stingherea pe nimeni, oh! nu, ci, mai degrabă, îi încurca pe ceilalți și se încurca pe sine. Mulțumindu-se, de altfel, cu puțin, uitând să bea sau să mănânce, dacă nu i se aducea de mâncare sau de băut, insensibil atât la frig, cât și la cald, părea să aparțină mai degrabă regnului vegetal decât regnului animal. Închipuți-vă un copac cât se poate de nefolositor, fără roade și aproape fără frunze, care nu hrănește și nu adăpostește pe nimeni, dar care are inimă bună.

Așa era vărul Bénédic. Ar fi făcut bucuros serviciul oamenilor, dacă, ar spune domnul Prudhomme, ar fi fost în stare să le facă!

În sfârșit, era îndrăgit chiar pentru această slăbiciune a sa. Doamna Weldon îl privea ca pe copilul ei — un frate mai mare al micuțului său Jack.

Se cuvine să adăugăm aici că vărul Bénédicte nu era, totuși, nici leneș, nici lipsit de ocupație. Dimpotrivă, trudea zi și noapte. Singura sa pasiune, istoria naturală, îl absorbea în întregime.

„Istoria naturală” e mult spus.

Se știe că diversele părți din care este alcătuită această știință sunt zoologia, botanica, mineralogia și geologia.

Or, vărul Bénédicte nu era, în niciun fel, nici botanist, nici mineralog, nici geolog.

Era, atunci, un zoolog, în adevăratul înțeles al cuvântului, un fel de Cuvier al Lumii Noi, disecând animalul prin analiză sau reconstituindu-l prin sinteză, unul dintre acei cunoscători profunzi, versați în studiul celor patru tipuri la care știința modernă reduce întreaga lume animală: vertebrate, moluște, articulate și radiate? Dintre aceste categorii, naivul dar studiosul savant a pus, oare, sub observație diversele clase și a cercetat ordinele, familiile, subfamiliile, genurile, speciile, varietățile care le disting?

Nu.

S-a dedicat vărul Bénédicte studiului vertebratelor, mamiferelor, păsărilor, reptilelor și peștilor?

Deloc.

Au figurat, oare, moluștele, de la cefalopode până la briozoare, printre preferințele sale, iar malacologia nu mai are secrete pentru el?

Nici atât!

Atunci, radiatele, adică echinodermele, acalefii, polipii, entozoaarele, spongierii și infuzorii au fost aceia asupra cărora s-a aplecat cu osârdie, arzând vreme atât de îndelungată uleiul de la lampa sa de lucru?

Trebuie să vă mărturisesc că n-au fost nici radiatele.

Prin urmare, cum mai rămâne de citat din zoologie doar categoria articulatelor, se înțelege de la sine că asupra acestora s-a îndreptat singura pasiune a vărului Bénédicte.

Da, și se cuvine să mai facem încă o precizare.

Încrengătura articulatelor numără șase clase: insectele, miriapodele, arahnidele, crustaceele, circropodele și anelidele.

Ei bine, vărul Bénédicte, științific vorbind, nu știa să deosebească o rămă de o lipitoare medicinală, un păianjen domestic de un scor pion, un miriapod obișnuit de o scolepeandră.

Dar, atunci, ce era vărul Bénédicte?

Un simplu entomolog, nimic mai mult.

La această afirmație, veți răspunde, fără îndoială, că, în accepția sa etimologică, entomologia este acea parte a științelor naturale care se ocupă de toate articulatele. Așa este, general vorbind; dar, prin tradiție, acest cuvânt a căpătat un sens mai restrâns. Se folosește, așadar, doar în cazul studiului propriu-zis al insectelor, adică „al tuturor animalelor articulate ale căror corpuri, constituite din inele așezate unul lângă altul, alcătuiesc trei segmente distincte, care posedă trei perechi de labe, ceea ce le-a adus numele de hexapode”.

Așadar, cum vărul Bénédicte s-a mărginit la studiul articulatelor din această clasă, el este doar un simplu entomolog.

Dar acest lucru nu trebuie să ne înșele! Această clasă de insecte numără nu mai puțin de zece ordine: ortopterele¹, nevropterele², himenopterele³, lepidopterele⁴, hemipterele⁵, coleopterele⁶, dipterele⁷, ripipterele⁸, parazii⁹ și tisanurii¹⁰. Or, în unele dintre aceste ordine, în cel al coleopterelor, de exemplu, au fost recunoscute treizeci de mii de specii, și șaiszeci de mii în cel al dipterelor; așadar, subiectele de studiu nu lipsesc și cred că sunteți de acord că există suficient material pentru un singur om.

¹Tipuri: lăcuste, greieri etc. (n.a.)

²Tipuri: furnica-leu, libelule. (n.a.)

³Tipuri: albine, viespi, furnici. (n.a.)

⁴Tipuri: fluturi etc. (n.a.)

⁵Tipuri: greieri de casă, purici, păduchi de frunze etc. (n.a.)

⁶Tipuri: cărăbuși, licurici etc. (n.a.)

⁷Tipuri: țânțari, țânțari de baltă, muște. (n.a.)

⁸Tipuri: stilopi. (n.a.)

⁹Tipuri: sarcoptul râiei etc. (n.a.)

¹⁰Tipuri: ploșnițe etc. (n.a.)

Așa că viața vărului Bénédicte era exclusiv și în întregime consacrată entomologiei.

Acestei științe îi închina toate ceasurile vieții sale — toate, fără excepție, chiar și orele de somn, fiindcă visa întruna numai „hexapodi”. Gângăniile pe care le purta prinse cu ace de mânecile sau de gulerul jilecii, sau de căptușeala pălăriei, sau de mânecile brodate ale cămășii erau atât de multe și de mărunte, încât nimeni n-ar fi reușit să le numere, fără să greșească. Atunci când vărul Bénédicte revenea din cine știe ce plimbare științifică, prețioasă sa pălărie, în mod deosebit, nu mai era decât o cutie de istorie naturală, fiind burdușită pe dinăuntru și pe dinafară de o sumedenie de insecte străpunse.

Iar acum vom spune totul despre acest ciudat, când veți afla că numai din pasiune entomologică îi însoțise pe domnul și doamna Weldon în Noua Zeelandă. Pe acele meleaguri, colecția sa se îmbogățise cu câteva exemplare rare și vă dați seama că era cât se poate de grăbit să se întoarcă și să le claseze în rafturile cabinetului său din San Francisco.

Așadar, dacă doamna Weldon și copilul ei urmau să se întoarcă în America cu *Pilgrim*, nimic mai firesc decât să fie însoțiți de vărul Bénédicte în această călătorie.

Dar nu este deloc sigur că doamna Weldon s-ar fi putut bizui pe el dacă s-ar fi aflat vreodată într-o situație critică. Din fericire, era vorba doar despre o călătorie ușor de făcut pe vreme frumoasă și la bordul unui bastiment al cărui căpitan merita toată încrederea.

În timpul celor trei zile de escală ale lui *Pilgrim* la Waitemata, doamna Weldon se pregăti de drum în mare grabă, căci nu voia să întârzie plecarea bricului-goeletă. Servitorii băștinași care o slujeau la locuința sa din Auckland fură concediați și, pe 22 ianuarie, se îmbarcă la bordul lui *Pilgrim*, luând cu ea doar pe fiul său Jack, pe vărul Bénédicte și pe Nan, bătrâna negresă.

Vărul Bénédicte ducea cu el, într-o cutie anume confecționată în acest scop, întreaga sa colecție de insecte. În această colecție figurau, printre altele, câteva exemplare din acea specie de coleoptere carnivore, cu ochii așezați sub cap, care până atunci păreau să existe doar în Noua Caledonie. I se recomandase cu căldură un

Viața vărului Bénédic era exclusiv și în întregime consacrată entomologiei.

anume păianjen veninos, acel „katipo” al maorilor, a cărui mușcătură e adesea mortală pentru indigeni. Dar un păianjen nu aparține ordinului insectelor propriu-zise, el își are locul între arahnide și, ca urmare, nu reprezenta nicio valoare în ochii vărului Bénédicte. Așa că respinsese disprețuitor oferta, iar cel mai de preț giuvaier al colecției sale era tocmai un remarcabil coleopter carnivor, cu ochii dispuși într-o poziție atât de ciudată.

Se înțelege de la sine că vărul Bénédicte, plătind o primă substanțială, se asigurase că prețioasa sa încărcătură va călători în cele mai bune condiții, întrucât, în ochii săi, prețioasele trofee ale rodnicei sale expediții științifice erau mult mai prețioase decât întreaga încărcătură de ulei și de fanoane arimată în cala lui *Pilgrim*.

În momentul manevrei de plecare, atunci când doamna Weldon și tovarășii ei de călătorie se aflau pe puntea bricului-goeletă, căpitanul Hull se apropie de pasagera sa.

— Să fie limpede, doamnă Weldon, îi zise el, dacă străbateți oceanul la bordul lui *Pilgrim*, o faceți pe propria dumneavoastră răspundere.

— De ce îmi faceți această observație, domnule Hull? îl întrebă ea.

— Pentru că nu am primit niciun ordin de la soțul dumneavoastră în această privință și, în definitiv, un bric-goeletă nu vă poate oferi garanția unei bune traversări, cum o poate face numai un pachet destinat special transportului de pasageri.

— Dacă soțul meu ar fi aici, răspunse doamna Weldon, credeți, domnule Hull, că ar fi șovăit să se imbarce pe *Pilgrim*, împreună cu soția și copilul lui?

— Nu, doamnă, nu ar fi șovăit, spuse căpitanul Hull. Nu, cu siguranță! Cum nici eu nu șovăi! *Pilgrim* este, la urma urmei, o navă de nădejde, deși, de data asta, n-a prea avut noroc la pescuit, și sunt sigur de ea, așa cum poate fi sigur un căpitan de bastimentul pe care îl comandă de atâta amar de vreme. Dacă v-am spus ceea ce v-am spus, doamnă, am făcut-o pentru a-mi declina orice responsabilitate și pentru a vă repeta că nu veți găsi la bord confortul cu care sunteți obișnuită.

— Dacă este vorba despre confort, domnule Hull, răspunse doamna Weldon, acesta nu este un lucru care ar putea să mă facă

să îmi schimb hotărârea. Nu mă număr printre acele pasagere mofuroase care se plâng neconținut cât de strâmte sunt cabinele și cât de sărace sunt mesele.

Apoi, doamna Weldon, după ce îl privi câteva clipe pe micuțul ei Jack, pe care îl ținea de mână, zise:

— Să pornim, domnule Hull!

Ordinele de plecare fură date de îndată, pânzele orientate și *Pilgrim*, manevrând în așa fel încât să iasă din golf cât mai repede, se îndreptă în direcția coastei americane.

Dar, la trei zile după plecarea sa, bricul-goeletă, împiedicat de puternicele brize dinspre est, se văzu obligat să lege mura la vela de la babord pentru a avea vânt bun.

Așa că, pe data de 2 februarie, căpitanul Hull se afla încă la o latitudine mai înaltă decât și-ar fi dorit și în situația unui navigator care încearcă mai degrabă să treacă de capul Horn decât să se apropie pe drumul cel mai scurt de noul continent.

II

DICK SAND

Totuși, deși marea era furtunoasă, vasul naviga în condiții cât se poate de suportabile.

Doamna Weldon fusese instalată la bordul lui *Pilgrim* cât mai confortabil cu putință. În partea din spate a punții nu existau nici dunetă¹, nici ruf². Nicio cabină de pupă nu o putea, deci, adăposti pe pasageră. Așa că trebui să se mulțumească doar cu camera căpitanului Hull, situată în spate, modest sălaș de marinar. Și chiar și așa, căpitanul fu silit să insiste ca să o facă să accepte. Acolo, în locuința neîncăpătoare, se instalase doamna Weldon, cu Jack și bătrâna Nan.

¹ Parte mai înaltă de la pupa unei nave, unde se află cabinele căpitanului și ale ofițerilor sau ale întregului echipaj. (n.tr.)

² Construcție în care sunt amenajate, de obicei, locuințele echipajului. (n.tr.)

Tot acolo lua masa, în compania căpitanului și a vărului Bénédic, căruia i se înjghebase un soi de cămăruță în apropiere.

În ceea ce îl privește pe căpitan, acesta își stabilise domiciliul într-o cabină de serviciu a echipajului, cabină care ar fi fost ocupată de secund, dacă ar fi existat un secund la bord. Dar, după cum se știe, bricul-goeletă naviga în așa fel încât căpitanul își putea îngădui să facă economie, renunțând la serviciile celui de-al doilea ofițer.

Oamenii de pe *Pilgrim*, marinari pricepuți și vânjoși, se arătau foarte uniți în gânduri și obiceiuri. Acest sezon de pescuit era al patrulea pe care îl petreceau împreună. Americani din vest cu toții, se cunoșteau de mult și se trăgeau de pe aceleași meleaguri, de pe coasta Californiei.

Acești oameni de treabă erau cât se poate de atenți cu doamna Weldon, soția armatorului lor, față de care nutreau un devotament fără margini. Trebuie spus că echipajul, cointerestat cu generozitate în beneficiile navei, navigase până atunci cu un profit mare. Dacă, datorită numărului lor mic, oamenii de pe *Pilgrim* se speteau muncind, o făceau tocmai pentru că fiecare nouă muncă pe care o făceau le sporea veniturile, odată cu încheierea socotelilor de la sfârșitul sezonului de pescuit. Este adevărat că, de data aceasta, profitul avea să fie aproape nul, ceea ce îi făcea să bombăne împotriva acelor pungași din Noua Zeelandă.

Un singur om de pe vas nu era de origine americană. Portughez prin naștere, dar vorbind curent engleza, se numea Negoro și îndeplinea modesta funcție de bucătar al bricului-goeletă. Era un om taciturn, foarte puțin comunicativ, care se ținea deoparte, dar își făcea în mod decent meseria. Căpitanul Hull părea să fi avut o mână destul de bună angajându-l, căci, de la imbarcarea sa, meșterului bucătar nu i se putea reproșa nimic.

Căpitanului îi părea, totuși, rău că nu avusese răgazul să se formeze mai mult în legătură cu trecutul său. Figura, sau, mai degrabă, privirea, nu îi plăcea decât pe jumătate și, când este vorba să introduci un necunoscut în viața de la bord, atât de restrânsă, atât de intimă, nu trebuie să neglijezi nimic în ceea ce privește antecedentele acestuia.

Negoro putea să aibă patruzeci de ani. Slab, nervos, de talie mijlocie, cu părul foarte negru, cu pielea un pic oacheșă, părea să fie robust. Beneficiase de o oarecare instruire? Da, se vedea după unele observații care îi scăpau uneori. De altfel, nu vorbea niciodată despre trecutul său, nu scotea o vorbă despre familia sa. De unde venea, unde trăise nu puteai să ghicești. Care avea să-i fie viitorul? Nici asta nu puteai să știi. Își anunțase, doar, intenția de a debarca la Valparaiso. Era, cu siguranță, un om ciudat. În orice caz, nu părea să fi fost marinar. Părea chiar străin cu totul de treburile marinărești, așa cum nu este îndeobște un bucătar de vas, care își petrece cea mai mare parte din existență pe mare.

Totuși, nu se arăta deloc stânjenit de ruliul sau de tangajul vasului, așa cum se întâmplă cu oamenii care nu au navigat niciodată, ceea ce nu e puțin lucru pentru unul cu o astfel de meserie.

În definitiv, apărea rar. În timpul zilei rămânea de obicei închis în bucătărioara lui, în fața cuptorului de fontă care ocupa cel mai mult loc. Odată cu venirea nopții, Negoro se retrăgea în „cotețul” care îi fusese rezervat în partea din spate a cabinei echipajului. Ajuns acolo, se culca numaidecât și adormea de îndată.

S-a spus mai sus că echipajul lui *Pilgrim* era alcătuit din cinci marinari și un novice.

Novicele acesta, în vârstă de cincisprezece ani, era un copil găsit. Această biată ființă, părăsită încă de la naștere, fusese culeasă de pe străzi și crescută prin milă publică.

Dick Sand — acesta era numele său — era, cu siguranță, originar din statul New York și, fără îndoială, chiar din capitala acestui stat.

Dacă micuțul orfan fusese botezat Dick — prescurtare a lui Richard — aceasta se datora faptului că așa se numea trecătorul care se milostivise de el, două sau trei ceasuri după ce se născuse. În ceea ce privește numele de Sand, îi fusese atribuit în amintirea locului în care fusese găsit, adică pe acea limbă de pământ de la intrarea în portul New York, la gurile fluviului Hudson: Sandy-Hook¹.

¹ „Sand” înseamnă „nisip” în engleză. (n.a.)

Se cunoștea de pe acum că Dick Sand nu va depăși înălțimea medie atunci când va fi matur, dar era bine clădit. Nu puteai avea nicio îndoială asupra originii sale anglo-saxone. Era, totuși, brunet, cu niște ochi albaștri, în al căror cristalin strălucea un foc arzător. Meseria sa de marinar îl pregătise deja pentru lupta cu viața. Figura sa inteligentă respira energie. Nu era a unui îndrăzneț, ci a unui „cutezător”. Sunt citate adesea aceste trei cuvinte dintr-un vers incomplet al lui Virgiliu:

Audaces fortuna juvat...

dar sunt citate incorect. Poetul a spus:

*Audentes fortuna juvat...*¹

Cutezătorilor, și nu îndrăzneților le surâde aproape întotdeauna norocul. Îndrăznețul poate fi nechibzuit. Cutezătorul gândește mai întâi și după aceea acționează. Aceasta este nuanța.

Dick Sand era *audens*. La cincisprezece ani știa deja să ia o hotărâre și să pună în aplicare până la capăt ceea ce decisese spiritul său cutezător. Înfățișarea sa, vioaie și serioasă totodată, îți atrăgea pe dată atenția. Nu făcea risipă de vorbe și gesturi, cum fac, de obicei, băieții de vârsta lui. De timpuriu, într-o perioadă a vieții când problemele existenței nu sunt deloc dezbătute, Dick își privise în față soarta sa mizerabilă și își făgăduise să „se împlinească” el însuși.

Și reușise — fiind deja aproape un bărbat, la o vârstă la care alții nu sunt decât niște copii. Foarte sprinten totodată, foarte priceput la toate exercițiile fizice, Dick Sand se încadra în categoria acelor ființe privilegiate despre care se poate spune că s-au născut cu două picioare stângi și două mâini drepte. În felul acesta, fac totul cu mâna potrivită și pornesc întotdeauna cu piciorul potrivit.

După cum s-a spus, micuțul orfan a fost crescut din milă publică. A fost dat, la început, într-una dintre acele case de copii în care se găsește întotdeauna, în America, un loc pentru sârmanii copilași părăsiți. Apoi, la patru ani, Dick învață să citească, să scrie, să

¹ Locuțiunea „*Audaces fortuna juvat*” — „Norocul îi ajută pe cei îndrăzneți” vine din „*Audentes fortuna juvat*” — „Norocul îi ajută pe cei cutezători”, hemistih din Eneida lui Virgiliu (X, 284). (n.tr.)

Negoro putea să aibă patruzeci de ani. Slab, nervos, de talie mijlocie, cu părul foarte negru, cu pielea un pic oacheșă...

socotească într-una dintre acele școli ale statului New York, întreținute atât de generos prin subscripții în scopuri caritabile.

La opt ani, pasiunea pentru mare, pe care Dick o avea din naștere, îl făcu să se îmbarce ca mus pe un vas de cursă lungă care naviga în mările sudului. Acolo deprinse meseria de marinar, și încă așa cum se cuvine însușită aceasta, de la vârsta cea mai fragedă. Încetul cu încetul, se instrui sub îndrumarea ofițerilor care se arătară cu toții interesați de soarta acestui omuleț. Așa că musul nu întârzie să ajungă novice, așteptându-se, fără îndoială, la mai bine. Copilul care înțelege, de la început, că munca este legea vieții, acela care știe de timpuriu că nu își poate câștiga pâinea decât cu sudoarea frunții — precept al bibliei, care constituie principiul omenirii — acela este, probabil, predestinat unor fapte mari, căci va avea într-o zi, prin voință, forța să le săvârșească.

Pe când era mus la bordul unei nave de comerț, Dick Sand avea să fie remarcat de căpitanul Hull. Marinarul acesta de treabă îl îndrăgi de îndată pe curajosul băiat și, mai târziu, îl prezentă armatorului său. James W. Weldon arată un viu interes pentru bietul orfan, căruia îi completează educația la San Francisco, crescându-l în spiritul religiei catolice căreia îi aparținea familia sa.

În timpul studiilor sale, Dick Sand manifestă un interes deosebit pentru geografie, pentru călătorii, așteptând să ajungă la vârsta la care putea să-și însușească acea parte a matematicii care se referă la navigație. De asemenea, nu omise să adauge pregătirii sale teoretice și latura practică. Așa se face că reuși să se îmbarce pentru prima oară pe *Pilgrim* ca novice. Un bun marinar trebuie să cunoască toate tainele pescuitului la fel de bine ca pe acelea ale navigației. Este o bună pregătire pentru toate încercările prin care ar putea să treacă cel ce îmbrățișează cariera de navigator. De altfel, Dick Sand pleca pe un vas al lui James W. Weldon, binefăcătorul său, comandat de nimeni altul decât de protectorul său, căpitanul Hull. Beneficia, așadar, de condițiile cele mai favorabile.

Să încercăm să spunem până unde putea merge devotamentul său pentru familia Weldon, căreia îi datora totul, ar fi de prisos. Mai bine să lăsăm faptele să vorbească. Dar vă dați seama cât de fericit

fu tânărul novice când află că doamna Weldon urma să se îmbarce la bordul lui *Pilgrim*. Aceasta fusese, vreme de câțiva ani, o adevărată mamă pentru el și, de aceea, îl privea pe Jack ca pe un frate mai mic, fără să uite de poziția sa față de fiul bogatului armator. Căci — protectorii săi o știau prea bine — acea sămânță de bunătate pe care o semănaseră încolțea într-un pământ roditor. În adâncul inimii sale, orfanul le purta o vie recunoștință și, dacă, într-o bună zi, ar fi trebuit să își dea viața pentru aceia care îl învățaseră să se instruiască și să îl iubească pe Dumnezeu, tânărul novice nu ar fi șovăit să o facă. Într-un cuvânt, în vârstă doar de cincisprezece ani, dar acționând și gândind ca la treizeci, acesta era Dick Sand.

Doamna Weldon știa cât prețuiește protejatul său. Putea să îl încredințeze, fără nicio grijă, pe micuțul Jack. Dick Sand îl îndrăgea nespus pe băiețel care, simțindu-se iubit de acest „frate mai mare”, îi căuta mereu tovărășia. În timpul acelor lungi ceasuri de răgaz care sunt frecvente în cursul unei traversări, când marea e frumoasă, când pânzele bine potrivite nu îți mai cer să le manevrezi, Dick și Jack erau mereu împreună. Tânărul novice îi arăta copilului tot ceea ce i s-ar fi putut părea acestuia amuzant în meseria lui. Doamna Weldon îl privea fără nicio teamă pe Jack, însoțit de Dick Sand, avântându-se pe hobane, cățărându-se pe gabia catargului pe care se înălța vela foc, sau pe barele catargului papagalului, și coborând ca o săgeată de-a lungul pataranținelor. Dick Sand îl preceda sau îl urma întotdeauna, gata să îl sprijine și să îl prindă, dacă brațele sale de cinci ani ar fi slăbit în timpul acestor exerciții. Toate acestea îi făceau bine micuțului Jack, pe care boala îl lăsase cam palid; dar culorile îi reveneau repede în obraji, la bordul lui *Pilgrim*, datorită acestei gimnastici cotidiene și brizei fortifiante a mării.

Lucrurile se desfășurau, așadar, astfel. Traversarea decurgea în aceste condiții și, dacă nu ar fi fost vremea puțin favorabilă, nici pasagerii, nici echipajul de pe *Pilgrim* nu ar fi avut de ce să se plângă.

Totuși, acest vânt stăruitor din est nu înceta să îl preocupe pe căpitanul Hull. Nu reușea cu niciun chip să îndrepte nava pe drumul cel bun. Se temea că, mai târziu, în apropierea tropicului Capricornului, vântul ar putea slăbi, încurcându-l și mai mult, fără a mai vorbi de

curentul ecuatorial care l-ar împinge întruna spre vest. Era, așadar, neliniștit, gândindu-se mai cu seamă la doamna Weldon, la eventualitatea unei întârzieri de care nu era, totuși, răspunzător. Așa că, dacă avea să întâlnească vreun transatlantic în drum spre America, deja se gândise să-și sfătuiască pasagera să se îmbarce pe el. Din nefericire, era ținut în loc la o latitudine prea ridicată ca să se poată încrucișa pe drum cu un steamer îndreptându-se spre Panama și, de altfel, pe vremea aceea, cursele care străbăteau Pacificul, făcând legătura între Australia și Lumea Nouă, erau mult mai puțin frecvente ca astăzi.

Lucrurile trebuiau, așadar, lăsate în voia Domnului și se părea că nimic nu putea tulbura această traversare monotonă, când un prim eveniment avu loc, chiar în acea zi de 2 februarie, la latitudinea și la longitudinea indicate la începutul acestei povestiri.

Pe la ora nouă dimineața, pe o vreme foarte frumoasă, cu cer senin și soare strălucitor, Dick Sand și Jack se instalaseră pe barele catargului papagalului. De acolo, dominau întreg vasul și o parte din ocean pe o rază mare. În spate, dunga orizontului era tăiată doar de catargul mare cu brigantină¹ și săgeată. Acesta le ascundea o parte a oceanului și a cerului. În față vedeau bompresul² întinzându-se deasupra valurilor cu cele trei focuri care, prinse strâns, se întindeau ca trei aripi mari, inegale. Dedesubt, se umfla în vânt vela foc, iar deasupra, gabia mică³ și micul papagal, a cărui grandee tremura ușor sub bătaia brizei. Bricul-goeletă naviga, așadar, cât se poate mai aproape de direcția vântului, cu murele⁴ de la babord întinse.

Dick Sand îi explica lui Jack cum *Pilgrim*, bine încărcat cu lest, bine echilibrat, nu putea să se răstoarne, deși era destul de mult înclinat la tribord, când băiețelul îl întrerupse.

¹ Pânză trapezoidală legată de artimon. (n.tr.)

² Catargul din vârful prorei unui vas cu pânze, așezat aproape orizontal. (n.tr.)

³ Platformă orizontală, fixată în vârful unui catarg și folosită ca post de observație sau (la navele cu pânze) ca loc de unde se manevrează paramele. (n.tr.)

⁴ Parâmă folosită pentru a trage spre proră colțurile inferioare ale velilor pătrate. (n.tr.)

— Ce văd eu acolo? zise el.

— Ai văzut ceva, Jack? îl întrebă Dick Sand, ridicându-se în picioare pe bare.

— Da, acolo! răspunse micuțul Jack, arătând un punct în larg, între focul mare și contrafoc.

Dick Sand privi cu atenție punctul indicat și, cu glas răsunător, strigă:

— O epavă la tribord, în direcția vântului!

III

EPAVA

La strigătul lui Dick Sand, tot echipajul se puse în mișcare. Oamenii care nu erau de cart se urcară pe punte. Căpitanul Hull, părăsindu-și cabina, se îndreptă spre partea din față a vasului.

Doamna Weldon, Nan, chiar și nepăsătorul văr Bénédict veniră să se rezeme în coate de balustrada de la tribord, ca să poată vedea mai bine epava semnalată de tânărul novice.

Doar Negoro nu ieși din vizuina care îi servea de bucătărie și, ca întotdeauna, fu singurul din tot echipajul pe care nici măcar întâlnirea cu o epavă nu păru să îl intereseze. Cu toții se uitau, deci, cu mare atenție la obiectul plutitor legănat de valuri la trei mile de *Pilgrim*.

— Ce-ar putea să fie? întrebă un marinar.

— Vreo plută părăsită, răspunse un altul.

— Poate că pe pluta asta se află niște bieți naufragiați? zise doamna Weldon.

— Vom vedea, zise căpitanul Hull. Dar epava asta nu e o plută. Este o cocă¹ răsturnată pe o parte.

— Eh! Nu e mai degrabă vreun animal marin, vreun mamifer de talie mare? interveni vărul Bénédict.

¹ Carcasa unui vapor. (n.tr.)

— Nu cred, răspunse novicele.

— După tine, ce crezi că e, Dick? îl iscodi doamna Weldon.

— O cocă răsturnată, așa cum a spus căpitanul, doamnă. Mi se pare chiar că îi zăresc carena de aramă strălucind în soare.

— Da... într-adevăr... întări căpitanul Hull.

Apoi, adresându-se timonierului:

— Cârmește în bătaia vântului, Bolton. Întoarce un sfert, în așa fel încât să putem acosta epava.

— Da, domnule, răspunse timonierul.

— Dar, nu se lăsă vărul Bénédicte, sunt convins că este așa cum am zis eu. Este, cu certitudine, un animal!

— Atunci este un cetaceu din aramă, răspunse căpitanul Hull, căci, cu aceeași certitudine, îl văd strălucind în soare.

— În tot cazul, vere Bénédicte, adăugă doamna Weldon, cred că ești de acord că cetaceul ăsta e mort, căci, după cum vezi, nu se mișcă defel!

— Eh! verișoară Weldon, răspunse vărul Bénédicte, încăpățănându-se, nu ar fi prima oară când ar putea fi întâlnită o balenă dormind la suprafața valurilor.

— Adevărat, ripostă căpitanul Hull, dar acum nu este vorba despre o balenă, ci despre un bastiment.

— Vom vedea, răspunse vărul Bénédicte, care, de altfel, ar fi dat toate mamiferele din apele arctice sau antarctice pe o insectă dintr-un soi rar.

— Cârmește, Bolton, cârmește, strigă căpitanul Hull, și nu aborda epava! Treci la o distanță de un cablu. Dacă noi nu mai putem face niciun rău acestei epave, ea ar putea să ne facă cine știe ce stricăciune și n-aș vrea să izbească pe *Pilgrim* dintr-o parte. Cârmește puțin în direcția vântului, Bolton!

Și *Pilgrim*, care se îndrepta spre epavă, își schimbă direcția printr-o ușoară răsucire a cârmei.

Bricul-goeletă se afla la o milă de coca răsturnată. Marinarii o priveau cu lăcomie. Poate că înăuntru se afla vreo încărcătură de preț care ar fi putut fi transbordată pe *Pilgrim*. Se știe că, în aceste operațiuni de salvare, salvatorii primesc o treime din valoarea bunurilor

salvate și, în acest caz, dacă încărcătura scăpase întregă, membrii echipajului ar fi dat lovitură, cum se spune! Ar fi fost un premiu de consolare pentru ghinionul pe care-l avuseseră la pescuit.

O jumătate de oră mai târziu, epava se afla la mai puțin de o jumătate de oră de *Pilgrim*.

Era, într-adevăr, un vapor care li se înfățișa înaintea ochilor pe partea dinspre tribord. Răsturnat până la bastingaj, era atât de înclinat, încât ar fi fost imposibil să stai în picioare pe punte. Din arborada sa nu se mai vedea nimic. De port-hobane atârnavă doar câteva capete de odgoane rupte și lanțurile sfărâmate ale capelaturii. Pe fața dinspre tribord, între coastă și scândurile sparte ale bordajului, se căsca o gaură adâncă.

— Nava aceasta a fost lovită! strigă Dick Sand.

— Fără îndoială că s-a ciocnit cu un alt vas, îl aprobă căpitanul Hull. Mare minune că nu s-a scufundat pe loc.

— Dacă a fost vorba de o ciocnire, observă doamna Weldon, să sperăm că echipajul de pe acest bastiment a fost cules de cei care l-au lovit.

— Să sperăm, doamnă, zise căpitanul Hull, dacă nu cumva acest echipaj a căutat să scape cu propriile sale șalupe după ciocnire, în cazul în care vasul care l-a lovit și-a văzut mai departe de drum, ceea ce se întâmplă — vai! — câteodată!

— Este posibil? Ar fi o faptă lipsită de orice urmă de omenie, domnule Hull!

— Da! stimată doamnă... da! Și exemplele nu lipsesc. În ceea ce privește echipajul acestei nave, ceea ce mă face să bănuiesc că, mai degrabă, a fost părăsit, este faptul că nu zăresc nicio singură barcă și, din acest motiv, înclin să cred că, lăsați în voia soartei, au încercat să ajungă pe uscat. Dar, la o depărtare atât de mare de continentul american sau de insulele Oceaniei, tare mi-e teamă că n-au reușit!

— Poate că, zise doamna Weldon, nu vom afla niciodată taina acestei catastrofe! Totuși, s-ar putea ca vreun membru al echipajului să se mai afle încă la bord.

— Greu de crezut, doamnă, răspunse căpitanul Hull. Ar fi văzut că ne apropiem și ne-ar fi făcut vreun semn. Dar o să ne dăm seama

de asta numaidecât. Cârmește puțin în direcția vântului, Bolton, cârmește! strigă căpitanul, indicând cu brațul întins drumul care trebuia urmat.

Pilgrim ajunsese la trei lungimi de cablu de epavă și se părea că nu mai putea exista nicio îndoială că această cocă fusese complet abandonată de întregul său echipaj.

Dar, în clipa aceea, Dick Sand gesticulă într-o manieră care cerea imperios să se facă liniște.

— Ascultați! Ascultați! zise el.

Toată lumea ciuli urechile.

— Parcă aud un lătrat! strigă Dick Sand.

Într-adevăr, un lătrat îndepărtat răsună în interiorul epavei. Un câine viu se afla cu siguranță acolo, poate fără să poată ieși, căci era posibil ca panourile să fi fost închise ermetic. Dar nu-l puteau zări, puntea bastimentului răsturnat nu era încă vizibilă.

— Chiar dacă ar fi numai un câine acolo, domnule Hull, zise doamna Weldon, îl vom salva!

— Da... da! strigă micuțul Jack... Îl vom salva!... Îi vom da să mănânce!... Ne va iubi... Mamă, mă duc să îi caut o bucată de zahăr!

— Stai aici, copile, răspuse doamna Weldon, zâmbind. Cred că bietul animal e mort de foame și că preferă o bucată zdravănă de plăcintă, în locul bucății tale de zahăr.

— Ei bine, să i se dea supa mea! strigă micuțul Jack. Pot să mă lipsesc de ea!

În clipa aceea, lătrăturile se făcură auzite și mai deslușit. Cel mult trei sute de picioare despărteau cele două nave. Aproape numaidecât, un câine uriaș apărură pe bastingajul de la tribord, agățându-se de el și lătrând cu și mai multă disperare.

— Howik, zise căpitanul Hull, întorcându-se spre șeful echipajului de pe *Pilgrim*, manevrează pânzele pentru a opri vasul și să fie coborâtă la apă barca cea mică.

— Rezistă, cățelușule, rezistă! strigă micuțul Jack animalului care păru să îi răspundă printr-un scheunat pe jumătate înăbușit.

Velele lui *Pilgrim* fură iute potrivite în așa fel încât vasul să rămână aproape nemișcat, la o jumătate de lungime de cablu de epavă.

Barca fu lăsată pe valuri și căpitanul Hull, Dick Sand și doi marinari se îmbarcară de îndată.

Câinele lătra întruna. Încerca să se prindă de bastingaj, dar, de fiecare dată, cădea înapoi pe punte. S-ar fi zis că lătrăturile lui nu se mai adresau aceluia care veneau spre el. Se adresau, oare, unor marinari sau unor pasageri închiși înăuntru epavei?

„Să mai fi rămas la bord vreun naufragiat care a supraviețuit catastrofei?!” se întrebă doamna Weldon.

Barca de pe *Pilgrim* mai avea doar câteva lovituri de vâslă și urma să ajungă la coca răsturnată.

Dar, deodată, câinele își schimbă cu totul purtarea. Primele lătrături care îi poșteau pe salvatori să vină la el fură urmate de niște lătrături furioase. Ciudatul animal părea cuprins de o furie turbată.

— Ce poate să aibă câinele ăsta? se întrebă cu glas tare căpitanul Hull, în timp ce barca dădea ocol prin spatele bastimentului ca să poată acosta la acea parte a punții acoperită de apă.

Ceea ce nu putea observa căpitanul Hull și ceea ce nu fu remarcat nici la bordul lui *Pilgrim* era faptul că uriașul câine își arată furia exact în momentul în care Negoro, ieșind din bucătărie, se îndreptase spre marinarul din față.

Așadar, câinele îl cunoștea dinainte pe meșterul bucătar? Era de necrezut.

Orice ar fi fost, după ce se uită la câine, fără să își arate în niciun fel surprinderea, Negoro, ale cărui sprâncene se încruntaseră, totuși, o clipă, intră înapoi în cabina echipajului.

În vremea asta, barca înconjurase partea din spate a bastimentului. Pe peretele vasului se afla înscris doar acest nume: *Waldeck*.

Waldeck, fără menționarea portului de ataș¹. Dar, după forma cocăi, după anumite amănunte, pe care ochiul unui marinar le surprinde de la prima privire, căpitanul Hull își dădu imediat seama că acest bastiment era de construcție americană. Numele său confirma, de altfel, acest lucru. Iar acum, doar coca asta mai rămăsese, dintr-un bric mare de cinci sute de tone.

¹ Adică a portului în care este înregistrat un vas. (n.tr.)

În partea din față a lui *Waldeck*, o deschizătură largă arăta locul în care fusese lovit. În urma răsturnării cocăi, această deschizătură se ridicase atunci la cinci sau șase picioare deasupra apei — ceea ce explica de ce bricul nu se scufundase încă.

Pe punte, pe care căpitanul Hull putea să o vadă pe toată întinderea ei, nu era nimeni.

Câinele plecase de lângă bastingaj, lăsându-se să alunece până la panoul central care era deschis, și lătra când înspre înăuntru, când înspre barcă.

— Acest animal nu este, cu siguranță, singur la bord, observă Dick Sand.

— Nu, într-adevăr! încuviință căpitanul Hull.

Barca o luă de-a lungul bastingajului de la babord care era pe jumătate năruit. Clătinat de o hulă ceva mai puternică, *Waldeck* s-ar fi scufundat cu siguranță, în câteva clipe.

Puntea bricului fusese măturată de valuri de la un capăt la altul. Mai rămăseseră doar cioturile catargului mare și ale catargului velei foc, amândouă rupte la două picioare deasupra etambreului¹, care se prăbușiseră pesemne în valuri în momentul ciocnirii, târând după ele hobanele, pataranținele și cârma. Și totuși, cât de departe puteai cuprinde cu privirea, nici o barcă nu se zărea prin preajma lui *Waldeck*, ceea ce părea să arate că această catastrofă avusese loc cu mai multe zile în urmă.

— Dacă au fost câțiva nenorociți care au supraviețuit ciocnirii, zise căpitanul Hull, cred că au murit de foame sau de sete, căci apa a pătruns cu siguranță în cambuză. Pe bordul vasului nu se mai află, desigur, decât niște cadavre.

— Nu, nu! strigă Dick Sand. Nu! Câinele nu ar lătra așa! Sunt ființe vii!

În clipa aceea, răspunzând chemării novicelui, câinele se lăsă să alunece în mare și începu să înoate cu mare greutate spre barcă, părea sleit de puteri.

¹ Deschidere făcută în puntea unei nave pentru trecerea unui catarg. (n.tr.)

*Căinele se lăsă să alunece în mare și începu să înoate
cu mare greutate spre barcă.*

Îl traseră în barcă, și acesta se năpusti cu lăcomie, nu asupra bucății de pâine pe care Dick Sand i-o întinse la început, ci asupra unui hârdău care mai avea pe fund puțină apă dulce.

— Bietul de el, e mort de sete! strigă Dick Sand.

Barca încercă atunci să caute un loc mai prielnic, pentru a putea acostă mai lesne și, în acest scop, se îndepărtă câteva brațe¹. Câinele văzu, în mod evident, că salvatorii săi nu voiau să urce la bord, căci îl înșfăcă pe Dick Sand de haină, iar lătrăturile sale jalnice reînțepură, cu și mai multă forță.

Îl înțeleseră. Pantomima sa, graiul său erau la fel de clare ca limbajul unui om. Barca înaintă de îndată până la gruiă² de la babord. Acolo, cei doi marinari o legară zdravăn de epavă, în timp ce căpitanul Hull și Dick, urcându-se pe punte în același timp cu câinele, se strecurară, nu fără greutate, până la intrarea care se deschidea între cioturile celor două catarge.

Pătrunseră pe acolo în cală.

În cala lui *Waldeck*, pe jumătate acoperită de apă, nu se afla niciun fel de marfă. Bricul naviga cu lest — un munte de nisip care alunecase la babord, făcând, în acest fel, ca nava să rămână culcată pe-o rână. În direcția asta nu era nimic de salvat.

— Nimeni aici! zise căpitanul Hull.

— Nimeni! adeveri și novicele, după ce înaintase până în partea din față a calei.

Dar câinele, care rămăsese pe punte, lătra întruna și părea să reclame și mai stăruitor atenția căpitanului.

— Să urcăm iar pe punte, îi zise căpitanul Hull novicei.

Se întoarseră amândoi pe punte.

Câinele alergă la ei și încercă să îi ducă spre dunetă.

Îl urmară.

Acolo, în careu, cinci trupuri — cinci cadavre, fără îndoială — erau culcate pe podea.

¹Unitate de măsură utilizată în marină; un braț echivalează cu 1,83 m. (n.tr.)

²Macara folosită la bordul navelor pentru ridicarea unor elemente ale navei (bărci, ancore, scări de bord etc). (n.tr.)

La lumina zilei care pătrundea în valuri prin spirai¹, căpitanul Hull văzu că erau cinci negri.

Alergând de la unul la altul, lui Dick Sand i se păru că nenorociții încă mai respirau.

— La bord, la bord! strigă căpitanul Hull.

Îi chemară pe cei doi marinari care rămăseseră de pază lângă barcă și aceștia îi ajutară să îi transporte pe naufragiații de pe epavă.

Nu părea o treabă ușoară, dar, două minute mai târziu, cei cinci negri erau întinși în barcă, fără ca niciunul dintre ei să își dea în vreun fel seama de ceea ce se făcea pentru salvarea lor. Câteva picături dintr-o băutură întăritoare, apoi puțină apă proaspătă, administrată cu prudență, aveau, poate, să îi readucă la viață.

Pilgrim rămăsese tot la o jumătate de lungime de cablu de epavă și barca acostă curând la bordul său. Celor din barcă li se trimise o vergea de lemn de la verga cea mare și fiecare dintre cei cinci negri fu ridicat pe rând, ajungând în sfârșit pe puntea lui *Pilgrim*.

Uriașul câine îi însoțea.

— Nefericiții! strigă doamna Weldon, zărindu-i pe bieții oameni care nu mai erau decât niște trupuri inerte.

— Trăiesc, doamnă! Îi vom salva! Da! Îi vom salva! strigă, la rândul lui, Dick Sand.

— Ce s-a întâmplat cu ei? întrebă vărul Bénédict.

— Așteptați să poată vorbi, răspunse căpitanul Hull, și o să ne spună chiar ei povestea lor. Dar, înainte de toate, să le dăm să bea puțină apă, în care vom turna câteva picături de rom.

Apoi, întorcându-se, strigă:

— Negoro!

La acest nume, câinele se încordă, gata să sară, de parcă ar fi fost aretat², cu blana zbârlită și cu botul căscat.

Totuși, bucătarul nu apărea.

¹ Capac cu geamuri construit în puntea unei nave, servind la luminat și la aerisit. (n.tr.)

² Areta (despre câinii de vânătoare) — a rămâne pe loc imediat ce zărește sau simte vânatul. (n.a.)

— Negoro! repetă căpitanul Hull.
Câinele dădu din nou semne de furie.
Negoro ieși din bucătărie.

De-abia apăru pe punte, că uriașul câine se năpusti asupra lui și vru să-i sară la beregată.

Lovindu-l cu vâtraiul cu care se înarmase, bucătarul scăpă de atacul câinelui, pe care câțiva marinari reușiră să-l stăpânească.

— Cunoști câinele ăsta? îl întrebă căpitanul Hull pe bucătar.
— Eu? Nu l-am văzut în viața mea!
— Iată ceva ciudat! murmură Dick Sand.

IV

SUPRAVIEȚUITORII DE PE *WALDECK*

Negoțul cu sclavi era încă în floare în Africa echinoctială. În ciuda supravegherii zonei de către vasele englezești și franțuzești, sumedenie de vase încărcate cu sclavi pornesc în fiecare an de pe coastele Angolei sau Mozambicului, pentru a-i transporta pe negri în toate colțurile lumii și, trebuie să o spunem, ale lumii civilizate.

Căpitanul Hull știa prea bine acest lucru.

Deși aceste corăbii nu treceau de obicei prin părțile acelea, se întrebă, totuși, dacă nu cumva negrii pe care tocmai îi salvase nu erau supraviețuitorii unui transport de sclavi, pe care *Waldeck* se ducea să-i vândă în cine știe ce colonie din Pacific. În orice caz, dacă era așa, acești negri aveau să își recapete libertatea, doar prin simplul fapt că se aflau la bordul navei sale și avea să le dea această veste cât mai repede cu putință.

Până atunci, naufragații de pe *Waldeck* se bucurară de îngrijirea cea mai atentă. Doamna Weldon, ajutată de Nan și de Dick Sand, le administră un pic din acea bună apă proaspătă de care fuseseră lipsiți de atâtea zile, și aceasta, însoțită de puțină hrană, fu îndeajuns ca să îi readucă la viață.

Cel mai bătrân dintre negri — putea să aibă șaiszeci de ani — se arătă curând în stare să vorbească și putu să răspundă în engleză la întrebările ce îi fură adresate.

— Nava care vă transporta a fost lovită? îl întrebă, înainte de toate, căpitanul Hull.

— Da, răspuse bătrânul negru. Acum zece zile, într-o noapte foarte întunecoasă, ne-am ciocnit cu un alt vas. Noi dormeam...

— Dar ce s-a întâmplat cu echipajul de pe *Waldeck*?

— Oamenii de pe vas deja dispăruseră, domnule, când tovarășii mei și cu mine am urcat pe punte.

— Echipajul a putut, așadar, să treacă la bordul vasului cu care s-a ciocnit *Waldeck*? întrebă căpitanul Hull.

— Tot ce se poate și chiar ar fi de dorit pentru ei!

— Și nava asta, după ciocnire, nu a încercat să vă ia și pe voi?

— Nu.

— Poate că s-a scufundat și ea.

— Nu s-a scufundat, răspuse bătrânul negru, scuturând din cap, căci am putut vedea cum se îndepărtează repede, la adăpostul nopții.

Acest fapt, întărit de toți supraviețuitorii de pe *Waldeck*, pare, poate, de necrezut. Totuși, este cât se poate de adevărat că unii căpitani, după o ciocnire cumplită, datorată imprudenței lor, o iau la fugă, fără să le pese de nenorociții care, din pricina lor, sunt în primejdie să se scufunde, fără să încerce să le vină în ajutor!

Că unii birjari fac la fel, pasându-le altora grija de a se ocupa de nenorociții pe care îi lasă în urmă, acesta este deja un fapt condamabil. Însă cel puțin sunt siguri că victimele lor vor primi imediat ajutor. Dar ca niște oameni să părăsească astfel alți oameni, lăsându-i în voia soartei, în larg, este de necrezut, este o rușine!

Cu toate acestea, căpitanul Hull cunoștea mai multe exemple de acest fel și trebui să îi repete doamnei Weldon că asemenea fapte, oricât de neomenoase și de monstruoase ar fi, nu sunt, din păcate, deloc rare.

Apoi, continuând, întrebă:

— De unde venea *Waldeck*?

— De la Melbourne.

— Deci nu sunteți sclavi?

— Nu, domnule! răspunse negrul cu o asemenea semeție, încât păru dintr-o dată mai înalt și mai trupeș. Suntem supuși ai statului Pennsylvania și cetățeni ai Americii libere!

— Prieteni, răspunse căpitanul Hull, aflați că nu v-ați pus în pericol libertatea urcând la bordul bricului american *Pilgrim*.

Într-adevăr, cei cinci negri de pe *Waldeck* erau din Pennsylvania. Cel mai bătrân dintre ei, vândut ca sclav în Africa, la șase ani, transportat apoi în Statele Unite, fusese de mulți ani eliberat prin actul emancipării. În ceea ce îi privește pe tovarășii săi, mult mai tineri decât el, aceștia se născuseră liberi, fiind fiii unor sclavi eliberați cu mult înainte de a veni ei pe lume, și niciun alb nu avusese niciodată vreun drept de proprietate asupra lor. Nici măcar nu vorbeau acea „limbă a negrilor”, în care nu se folosește articolul și nu se cunoaște decât infinitivul verbelor, limbă care, de altfel, a dispărut, încetul cu încetul, după războiul antisclavagist. Negrii aceștia plecaseră, deci, liberi din Statele Unite și se întorceau liberi.

Așa cum îi aduseră la cunoștință căpitanului Hull, se angajaseră ca lucrători la un englez, stăpânul unei vaste exploatari miniere, în apropiere de Melbourne, în Australia meridională. Petrecuseră acolo trei ani, cu mare profit pentru ei, și, odată contractul expirat, voiseră să se întoarcă în America.

Așa că se imbarcară pe *Waldeck*, plătindu-și călătoria, ca niște pasageri obișnuiți. Părăsiseră Melbourne pe 5 decembrie și, șaptesprezece zile mai târziu, într-o noapte foarte întunecoasă, *Waldeck* fusese lovit de un steamer mare.

Negrii tocmai se culcaseră. La câteva secunde după ciocnire, care fusese cumplită, năvăliseră pe punte. Arborada vasului se lăsase deja în jos, iar *Waldeck* se culcase pe o parte; dar nu avea să se scufunde, căci în cală nu pătrunsese foarte multă apă.

În ceea ce îi privește pe căpitanul și pe marinarii de pe *Waldeck*, dispăruseră cu toții fie că unii dintre ei fuseseră azvârliți în mare, fie că ceilalți se agățaseră de greement-ul vasului ce-i lovise, care, după ciocnire, fugise, fără să se mai întoarcă.

Cei cinci negri rămăseseră singuri la bord, pe o cocă pe jumătate răsturnată, la o mie două sute de mile de uscat.

Cel mai bătrân dintre negri se numea Tom. Vârsta sa, ca și caracterul său energetic și experiența, pusă de multe ori la încercare în timpul unei lungi vieți de continuă trudă, făcuseră din el șeful firesc al celor care se angajaseră odată cu el.

Ceilalți negri erau tineri, între douăzeci și cinci și treizeci de ani, și se numeau Bat¹, fiul bătrânului Tom, Austin, Actéon și Hercule, toți patru bine făcuți, viguroși, adevărați atleți, pe care s-ar fi putut lua bani frumoși în târgurile de sclavi din Africa centrală. Deși trecuseră prin suferințe cumplite, puteai recunoaște cu ușurință în ei niște minunate exemplare ale acelei rase puternice, pe care o educație liberală, însușită în numeroase școli din America, își pusese deja amprenta.

După ciocnire, Tom și tovarășii săi se pomeniseră, așadar, singuri pe *Waldeck*, fără să aibă în vreun fel posibilitatea să îndrepte coca, dar și fără să poată pleca de pe ea, pentru că amândouă bărcile de la bord fuseseră sparte. Nu aveau altceva de făcut decât să aștepte trecerea unui vas, în timp ce epava era târâtă, încetul cu încetul, de curenții oceanici. În felul acesta își puteau explica faptul că o întâlniseră într-un punct situat mult în afara drumului ei, căci *Waldeck*, plecat din Melbourne, ar fi trebuit să se afle la o latitudine mult mai joasă.

În răstimpul celor zece zile care trecuseră de la ciocnire, până la momentul în care *Pilgrim* avea să ajungă în apropierea bastimentului naufragiat, cei cinci negri se hrăniseră cu puținele alimente pe care le găsiseră în camera din incinta careului. Dar, pentru că nu reușiseră să pătrundă în cambuză, care fusese acoperită în întregime de valuri, nu avuseseră cu ce să își stingă setea, butoaiile cu apă, amarate pe punte, desfundându-se în urma izbiturii. Încă din ajun, Tom și tovarășii săi, torturați de sete, își pierduseră cunoștința, așa că *Pilgrim* sosise exact la timp.

Aceasta era povestea pe care, în puține cuvinte, Tom i-o spusese căpitanului. Adevărul spuselor sale nu putea fi pus la îndoială.

¹ Bat, prescurtare de la Bartolomeu. (n.a.)

Tovarășii săi întăriră cele zise de el și, de altfel, faptele vorbeau de la sine despre chinurile prin care trecuseră bietii oameni.

O altă ființă vie salvată de pe epavă ar fi vorbit, fără îndoială, cu aceeași sinceritate — dacă ar fi avut grai.

Era câinele, uriașul câine pe care vederea lui Negoro îl impresiona într-un mod atât de neplăcut. Era aici o antipatie, într-adevăr, inexplicabilă.

Dingo — acesta era numele câinelui — aparținea acelei rase de dulăi specifice Noii Olande. Cu toate acestea, nu în Australia îl găsisse căpitanul de pe *Waldeck*. Cu doi ani înainte, Dingo fusese întâlnit rătăcind, pe jumătate mort de foame, în partea de est a coastei Africii, în preajma gurii fluviului Congo. Căpitanul de pe *Waldeck* îl adunase de pe drumuri pe bietul vagabond, un animal superb de altfel, care se dovedi puțin sociabil, părând să tânjească întruna după fostul său stăpân, de care fusese despărțit într-o împrejurare tragică și pe care îi era cu neputință să îl mai regăsească în acest ținut pustiu. S. V. — cele două litere gravate pe zgarda lui, asta era tot ceea ce lega acest animal de un trecut al cărui mister în zadar ai fi încercat să îl pătrunzi.

Dingo, animal falnic și robust, mai mare decât câinii din Piriinei, era, așadar, un specimen superb al acelei specii de zăvozi din Noua Olandă. Atunci când se ridica în două labe, dându-și capul pe spate, era de înălțimea unui om. Agilitatea sa, forța sa musculară îl făceau să fie unul dintre acei câini care atacă, fără să șovăie, jaguarii sau panterele și nu se tem să facă față unui urs. Cu blana deasă, cu coada lungă, stufoasă și ridicată ca a unui leu, roșcat închis la culoare, Dingo avea doar în dreptul botului o ușoară nuanță albicioasă. Când se înfuria, putea deveni înfricoșător și se înțelege de ce Negoro nu fusese prea încântat de primirea pe care i-o făcuse acest exemplar viguros al rasei canine.

Totuși, Dingo, deși nesociabil, nu era rău. Părea, mai degrabă, trist. Observația pe care o făcuse bătrânul Tom la bordul lui *Waldeck* era aceea că lui Dingo nu-i plăceau negrii. Nu căuta să le facă rău, dar, cu siguranță, se ferea din calea lor. Poate că, pe când hoinărea pe coasta africană, băștinașii se purtaseră rău cu el. Oricum,

deși Tom și tovarășii săi erau oameni de treabă, Dingo îi evita cu încăpățănare. În cele zece zile pe care naufragații le petrecuseră la bordul lui *Waldeck*, se ținuse departe de ei, hrănindu-se nu se știe cum și suferind, la rândul lui, crâncen de sete.

Aceștia erau, așadar, supraviețuitorii de pe această epavă care, la primele valuri mai puternice, avea să se scufunde. Și cu siguranță că ar fi purtat cu ea în adâncurile oceanului doar niște trupuri fără viață, dacă sosirea nesperată a lui *Pilgrim*, el însuși întârziat de vântul potrivnic, nu i-ar fi dat căpitanului Hull prilejul să facă o faptă bună.

Mai rămânea doar ca această faptă bună să fie desăvârșită prin repatrierea naufragaților de pe *Waldeck*, care își pierduseră în naufragiu toate economiile făcute în trei ani de muncă. Ceea ce urma să se facă. *Pilgrim*, după ce avea să descarce la Valparaiso, avea să urce de-a lungul coastei americane, ajungând până la țărmul Californiei. Acolo, Tom și tovarășii săi urmau să fie bine primiți de James W. Weldon — generoasa sa soție le dădu toate asigurările în această privință — și aveau să obțină tot ceea ce le trebuia pentru a ajunge acasă, în Pennsylvania.

Liniștiți în ceea ce privește soarta lor, acestor oameni de ispravă nu le mai rămase decât să le mulțumească doamnei Weldon și căpitanului. Cu siguranță, le datorau mult și, deși nu erau decât niște negri amărâți, poate că nădăjduiau, totuși, să-și poată arăta, într-o bună zi, recunoștința.

V

S. V.

În vremea asta, *Pilgrim* își reluase drumul, încercând să ajungă cât mai repede în est. Această continuă lipsă a vântului nu înceta să îl preocupe pe căpitanul Hull — nu că l-ar fi neliniștit o săptămână sau două de întârziere pe durata unei călătorii din Noua Zeelandă

până la Valparaiso, ci din pricina faptului că această întârziere ar fi putut să o obosească și mai mult pe pasagera sa.

Cu toate acestea, doamna Weldon lua filozofic lucrurile, înarmându-se cu o infinită răbdare.

În aceeași zi, pe 2 februarie, spre seară, epava nu se mai zări.

Căpitanul Hull avu grijă, în primul rând, să-i instaleze cât mai convenabil cu putință pe Tom și pe tovarășii săi. Cabina echipajului de pe *Pilgrim*, în formă de ruf, era prea mică să-i poată cuprinde și pe ei. Făcură, atunci, în așa fel încât să-i poată găzdui pe teuga din față. De altfel, oamenii aceștia de treabă, obișnuiți să muncească din greu, nu erau deloc mofturoși și, pe vreme frumoasă, caldă și sănătoasă, nici nu le trebuia altă locuință pe timpul traversării.

Viața de la bord, ieșită pentru o clipă din făgașul ei, își reluă cursul.

Tom, Austin, Bat, Actéon, Hercule ar fi vrut din toată inima să devină folositori. Dar, cu aceste vânturi constante, odată întinse pânzele, nu mai rămânea nimic de făcut. Totuși, atunci când era vorba de executat volta, bătrânul negru și tovarășii săi se grăbeau să sară în ajutorul echipajului, și trebuie să mărturisim că, atunci când uriașul Hercule pune mâna, se cunoștea. Acest negru puternic ca un taur, înalt de șase picioare, făcea el singur cât un palan!

Pentru micuțul Jack era o bucurie să îl privească pe acest uriaș. Nu-i era deloc teamă de el, și când Hercule îl sălta în brațele sale, ca pe un bebeluș, strigătele sale de plăcere nu se mai isprăveau.

— Ridică-mă cât mai sus, îl ruga micuțul Jack.

— Poftim, domnule Jack! nu se lăsa mult rugat Hercule.

— Sunt tare greu?

— Nici nu vă simt.

— Ei bine, și mai sus! Într-o singură mână!

Și Hercule, ținând cele două piciorușe ale băiețelului în mâna lui largă, îl plimba ca un acrobat în arena circului. Jack se simțea mare, mare de tot, ceea ce îl amuza copios. Încerca să se lase cât mai greu, dar colosul nici măcar nu-și dădea seama de asta.

Micuțul Jack avea, așadar, doi prieteni, pe Dick Sand și pe Hercule. Însă nu întârzie să și-l facă și pe al treilea.

*Acest negru puternic ca un taur, înalt de șase picioare,
făcea el singur cât un palan!*

Acesta avea să fie Dingo.

Am spus deja că Dingo era un câine puțin sociabil. Aceasta se datoră, fără îndoială, faptului că societatea de pe *Waldeck* nu-i fusese pe plac. La bordul lui *Pilgrim* avea să fie cu totul altceva. Jack, pesemne, știu cum să ajungă la inima frumosului animal. Acestuia începu să-i placă să se joace cu micul Jack, căruia, la rândul lui, această joacă nu-i dispăcea defel. Toată lumea își dădu seama că Dingo era dintre acei câini care iubesc copiii. Jack, de altfel, nu-i făcea niciun rău. Cea mai mare bucurie a lui era să-l prefacă pe Dingo într-un armăsar iute ca vântul, într-un cal mult mai de preț decât unul de carton, chiar cu roțile în loc de potcoave. Jack galopa deci pe deșelate, ținându-se zdravăn de blana stufoasă a câinelui care își purta vajnicul călăreț în spinare cu multă plăcere și, într-adevăr, Jack nu cântărea mai mult decât o jumătate de jocheu în șaua unui cal de curse.

Dar și cum se mai topea în fiecare zi provizia de zahăr din cambuză!

Dingo ajunse curând preferatul întregului echipaj. Doar Negoro continua să se ferească din calea animalului a cărui dușmănie rămănea la fel de puternică și de inexplicabilă.

Cu toate acestea, micuțul Jack nu-l uitase defel pe Dick Sand, vechiul său prieten. Tot timpul liber novicele și-l petrecea împreună cu micuțul băiețel.

Se înțelege de la sine că doamna Weldon privea această prietenie cu cea mai mare mulțumire.

Într-o zi, pe 6 februarie, îi vorbea despre Dick Sand căpitanului Hull, iar acesta nu-și precupețea laudele la adresa tânărului novice.

— Băiatul ăsta, îi spunea el doamnei Weldon, va ajunge într-o bună zi un marinar de toată isprava, mă pun chezaș pentru asta! Are, deja, instinctul mării și, datorită acestui instinct, poate suplini, prin forța împrejurărilor, cunoștințele teoretice pe care nu a avut încă vreme să și le însușească. Deja e uimitor câte lucruri știe, când te gândești că învață de atât de puțin timp.

— Trebuie adăugat, zise doamna Weldon, că este un băiat nemaipomenit, de nădejde, mult mai presus de vârsta lui, care n-a meritat niciodată să fie dojenit de când îl cunoaștem.

— Da, este un băiat de nădejde, repetă căpitanul Hull, apreciat și iubit, pe bună dreptate, de toată lumea.

— Odată această campanie terminată, spuse doamna Weldon, știu că intenția soțului meu este să îl trimită să facă un curs de hidrografie, în așa fel încât, mai târziu, să poată obține un brevet de căpitan.

— Și domnul Weldon are dreptate, răspunde căpitanul Hull. Într-o zi, Dick Sand va face cinste marinei americane.

— Micuțul orfelin și-a început viața într-un mod atât de dureros! țină să remarce doamna Weldon. A trecut printr-o școală atât de aspră!

— Fără îndoială, doamnă, dar nu degeaba. A înțeles că trebuie să învețe să se descurce și iată-l pe drumul cel bun.

— Da, drumul datoriei!

— Uitați-vă la el, doamnă Weldon, urmă căpitanul Hull. Stă la cârmă, cu privirea ațintită asupra velei foc. Nicio clipă de neatenție, așa că nava nu are cum să se abată din drum! Dick Sand are, deja, siguranța unui timonier bătrân. Bun început pentru un marinar! Meseria noastră este dintre acelea pe care trebuie să le începi de mic copil. Cine n-a fost mus nu va fi niciodată un marinar întreg, cel puțin în marina comercială. Totul trebuie învățat și, în același timp, totul trebuie să fie instinctiv și rațional la omul de mare — hotărârea care trebuie luată, la fel ca manevra care trebuie executată.

— Totuși, căpitane Hull, ripostă doamna Weldon, sunt destui ofițeri buni în marina de război.

— Așa este, încuviință căpitanul Hull, dar, după părerea mea, cei mai buni dintre ei au intrat cu toții de timpuriu în marină și, fără să mai vorbim de Nelson și încă alți câțiva, cei care au început prin a fi muși nu sunt deloc de lepădat.

În clipa aceea, îl văzură țâșnind prin tambuchiul din spate pe vărul Bénédicte, cu capul în nori, ca întotdeauna, tot atât de puțin pe lumea asta ca prorocul Ilie, atunci când se va întoarce pe pământ.

Vărul Bénédicte începu să bântuie pe punte, ca un suflet osândit, scotocind cu privirea interstițiile bastingajului, cotrobăind pe sub cuștile găinilor, plimbându-și mâinile prin crăpăturile punții, pe unde se cojise smoala.

— Ei! Vere Bénédicț, sănătos, voinic?

— Da... verișoară Weldon... sănătos, voinic, fără îndoială... dar de-abia aștept să ajung pe uscat.

— Dar ce căutați cu atâta înverșunare sub banca aceea, domnule Bénédicț? îl întrebă căpitanul Hull.

— Insecte, domnule, ripostă vărul Bénédicț. Ce ați vrea să caut, dacă nu insecte?

— Insecte! Pe legea mea, trebuie să vă resemnați, nu pe mare o să vă îmbogățiți colecția!

— Și de ce nu, domnule? Nu cred că ar fi imposibil să găsec la bord vreun exemplar de...

— Vere Bénédicț, zise atunci doamna Weldon, cred că ar trebui, în cazul acesta, să îl blestemi pe căpitanul Hull! Vasul său este păstrat atât de curat, încât te vei întoarce cu coada între picioare de la vânătoarea ta!

Căpitanul Hull începu să râdă.

— Doamna Weldon exagerează, zise el. Totuși, domnule Bénédicț, cred că vă pierdeți timpul scormonind prin cabinele noastre.

— Eh! Mi-am dat seama! strigă vărul Bénédicț, dând din umeri. Toate căutările mele au fost zadarnice!...

— Dar în cala lui *Pilgrim*, reluă căpitanul Hull, poate că veți da peste câțiva șvabi¹, puțin interesanți de altfel.

— Prea puțin interesante aceste ortoptere care și-au atras blestemele lui Virgiliu și ale lui Horațiu! ripostă vărul Bénédicț, îndreptându-se din spate. Puțin interesante aceste rude apropiate ale lui „periplaneta orientalis” și ale kakerlak-ului american care locuiesc...

— Care infestează... zise căpitanul Hull.

— Care domnesc la bord! replică semeț vărul Bénédicț.

— Drăguță domnie!

— Nu sunteți entomolog, domnule?

— Niciodată pe spinarea mea.

— Haide, vere Bénédicț, zise doamna Weldon, zâmbind, nu îți dori să fii devorat de gândaci de dragul științei!

¹ Șvab, sau gândac-de-bucătărie, sau libarcă, sau Corhan Blatta. (n.tr.)

— Nu îmi doresc nimic, verișoară Weldon, răspunse aprigul entomolog, decât să mai adaug colecției mele un exemplar care să îi facă cinste!

— Nu ești, totuși, mulțumit de trofee pe care le-ai obținut în Noua Zeelandă?

— Ba da, într-adevăr, verișoară Weldon. Am fost destul de fericit să pun mâna pe câteva exemplare din acea specie nouă de insecte carnivore care, până acum, n-a fost văzută decât la câteva sute de mile mai departe, în Noua Caledonie.

În clipa aceea, Dingo, care se juca cu Jack, se apropie ținându-l de vârul Bénédicte.

— Pleacă de aici! Pleacă de aici! făcu acesta, ferindu-se de el.

— Să iubești gândacii și să detești câinii! strigă căpitanul Hull. Oh! Domnule Bénédicte!

— Un câine de treabă, totuși, zise micuțul Jack, cuprinzând cu mânuțele lui capul mare al lui Dingo.

— Da... nu zic nu!... spuse vârul Bénédicte. Dar ce vreți! Afurisitul acesta de animal nu mi-a îndreptățit speranțele pe care mi le făcusem, întâlnindu-l.

— Ei! Dumnezeu mare! strigă doamna Weldon. Nădăjduiai, oare, să-l clasezi în ordinul dipterelor sau al himenopterelor?

— Nu, răspunse grav vârul Bénédicte. Dar nu este adevărat că acest Dingo, deși de rasă neo-zeelandeză, a fost găsit pe coasta occidentală a Africii?

— Nimic nu este mai adevărat, răspunse doamna Weldon, și Tom l-a auzit de multe ori pe căpitanul de pe *Waldeck* spunând acest lucru.

— Ei bine... m-am gândit... am sperat... că acest câine a adus cu el câteva specimene din acele hemiptere specifice faunei africane!

— Cerule! strigă doamna Weldon.

— Și că, poate, adăugă verișorul Bénédicte, unul dintre acei puerici care pătrund în piele, sau pișcă... o specie nouă...

— Ai auzit, Dingo, băiatule? zise căpitanul Hull. Nu ți-ai făcut datoria!

— Dar degeaba l-am puricat, adăugă entomologul cu o vie pă-rere de rău, n-am putut găsi nici măcar o singură insectă... Pe care ați fi ucis-o pe loc și fără milă, nădăjduiesc! strigă căpitanul Hull.

— Domnule, răspunse întâepat vărul Bénédicte, aflați că sir John Franklin nu ar fi omorât pentru nimic în lume nici cea mai mică insectă, chiar dacă ar fi fost vorba despre acel țânțar din țările calde ale cărui atacuri sunt mult mai de temut decât acelea ale puricelui, și totuși, sunt convins că nu veți ezita să fiți de acord cu mine, sir John Franklin era un om de mare ca nimeni altul!

— Desigur, spuse căpitanul Hull, înclinându-se.

— Într-o zi, după ce a fost mușcat cumplit de o dipteră, i-a suflat peste aripi și i-a spus, fără ca măcar să o tutuiască: „Duceți-vă! Lumea este destul de mare pentru dumneavoastră și pentru mine!”

— Ah! exclamă căpitanul Hull.

— Da, domnule!

— Ei bine, domnule Bénédicte, ripostă căpitanul Hull, altcineva a spus asta, cu mult înaintea lui sir John Franklin!

— Altcineva!

— Da, și acest altcineva este unchiul Tobie.

— Un entomolog? întrebă iute vărul Bénédicte.

— Nu! Unchiul Tobias al lui Sterne, și acest onorabil unchi a rostit exact aceleași cuvinte, dându-i drumul să zboare unui țânțar care îl necăjea, dar pe care a considerat că poate să îl tutuiască: „Du-te, afurisitul,” i-a zis, „lumea este destul de mare ca să ne cuprindă și pe tine și pe mine!”

— Un om de treabă, unchiul Tobie ăsta! zise vărul Bénédicte. A murit?

— Cred și eu, răspunse grav căpitanul Hull, de vreme ce nici nu a existat!

Și toată lumea pufni în râs, uitându-se la vărul Bénédicte.

În acest fel, în aceste conversații și în multe altele care aveau în mod invariabil ca obiect cine știe ce problemă de ordin entomologic, de îndată ce vărul Bénédicte lua parte la ele, se scurgeau ceasurile nesfârșite ale acestei călătorii îngreuiate de starea vremii. Marea era mereu frumoasă, dar vânturile sileau bricul-goeletă să

bată pasul pe loc. *Pilgrim* nu înainta decât foarte puțin spre est, atât de slabă era briza, și întârzia să ajungă în acele locuri în care vântul i-ar fi putut fi mult mai prielnic.

Trebuie spus că vărul Bénédict încercase să îl inițieze pe tânărul novice în tainele entomologiei. Dar Dick Sand se arătase destul de refractar în această privință. În lipsă de ceva mai bun, savantul se mulțumise cu bieții negri care nu pricepeau nimic. Tom, Actéon, Bat și Austin sfârșiseră chiar prin a da bir cu fugiții din clasă, și profesorul rămăsese doar cu un singur elev, Hercule, în care i se părea că descoperise o oarecare înclinație naturală în această direcție, în ceea ce privește capacitatea de a deosebi un parazit de un tisanur¹.

Uriășul negru trăia, deci, în lumea coleoptelor, carnasiereilor, „vânătorilor”, „tunarilor”, „groparilor”, a gândacului „repede”, a carabilor, a silfidelor, a coropișnițelor, a cărăbușilor, a rădașcăi, a gândacului-morar, a gărgărițelor, a buburuzelor, studiind întreaga colecție a unchiului Bénédict, nu fără ca acesta să nu tremure, văzându-și plăpândeale sale exemplare între degetele butucănoase ale lui Hercule, tari și puternice ca o menghină. Dar masivul elev asculta atât de supus lecțiile profesorului, încât merita să-și asume acest risc.

În timp ce vărul Bénédict lucra astfel, doamna Weldon nu-l lăsa pe micuțul Jack fără nicio ocupație. Ea însăși îl învăța să scrie și să citească. În ceea ce privește socotitul, prietenul său Dick Sand era acela care îi arăta primele operații.

La vârsta de cinci anișori nu ești încă decât un copil și te instruiești, poate, mai bine cu ajutorul jocurilor practice, decât prin lecții teoretice care sunt, desigur, mai anevoioase.

Jack învăța să citească nu din abecedar, ci cu niște litere mobile, tipărite în roșu pe cuburi de lemn, pe care se amuza să le aranjeze în așa fel încât să alcătuiască cuvinte. Uneori, doamna Weldon lua cuburile, forma un cuvânt, apoi le amesteca, iar Jack trebuia să le așeze din nou în ordinea dorită.

¹ Ordin de insecte primitive fără aripi. (n.tr.)

Băiețelului îi plăcea mult această metodă de a învăța să citească. Își petrecea în fiecare zi câteva ceasuri fie în cabină, fie pe punte, făcând și desfăcând cuvinte.

Dar, acest fapt provocă într-o zi o întâmplare atât de neobișnuită, încât se cuvine să vă fie adusă la cunoștință cu ceva mai multe amănunte.

Era în dimineața zilei de 9 februarie. Jack, pe jumătate culcat pe punte, se distra să compună un cuvânt pe care bătrânul Tom urma să îl refacă după ce literele aveau să fie amestecate. Tom, acope-rindu-și ochii, ca să nu trișeze, așa cum e regula, nu trebuia să vadă nimic și nici nu vedea nimic din ceea ce făcea băiețelul.

Literele erau felurite, în număr de cincizeci, unele majuscule, altele minuscule. În plus, unele cuburi aveau înscrise pe ele o cifră, ceea ce îți îngăduia să înveți să formezi numere, tot așa cum formai cuvinte.

Cuburile erau întinse pe punte, și micuțul Jack lua când unul, când altul ca să-și alcătuiască cuvântul, o minciună gogonată de fapt.

Dingo, care începuse de câteva clipe să se învârtă pe lângă el, deodată se opri. Privirea i se aținti într-un punct fix, laba dreaptă i se ridică, coada începu să i se miște repede. Apoi, brusc, aruncându-se asupra unuia dintre cuburile de lemn, îl prinse în colți și se duse să îl depună pe punte la câțiva pași de Jack.

Acest cub avea pe el o majusculă — litera S.

— Dingo! Ei, Dingo! strigă băiețelul, căruia îi fusese teamă la început ca S-ul său să nu fie înghițit de câine.

Dar Dingo se întoarse și, luând-o de la capăt cu aceeași manevră, înșfăcă un alt cub și se duse să îl așeze lângă celălalt.

Acest al doilea cub era un V mare.

De data asta, Jack scoase un țipăt.

La strigătul lui, alergară de îndată doamna Weldon, căpitanul Hull și tânărul novice.

Dingo cunoștea literele! Dingo știa să citească! Era adevărat! Jack văzuse cu ochii lui.

Dick Sand vru să se ducă să ia cele două cuburi pentru a i le da înapoi prietenului său Jack, dar Dingo mârâi și își arătă colții.

Dingo se întoarce și, luând-o de la capăt cu aceeași manevră, înșfăcă un alt cub și se duse să îl așeze lângă celălalt.

Cu toate acestea, novicele reuși să reintre în posesia celor două cuburi și le repuse în joc.

Dingo se năpusti din nou, înșfăcă încă o dată cele două litere și le duse departe pe punte. De data asta, cu cele două labe din față așezate deasupra lor, arăta hotărât să le păstreze cu orice preț. Cât privește celelalte litere ale alfabetului, păreau să nici nu existe pentru el.

— Iată un lucru curios! zise doamna Weldon.

— Foarte ciudat, într-adevăr, întări căpitanul Hull, care privea cu atenție cele două litere.

— S. V., zise doamna Weldon.

— S. V., repetă căpitanul Hull. Dar sunt chiar literele de pe zgarda lui Dingo!

Apoi, dintr-o dată, întorcându-se spre bătrânul negru, îl întrebă:

— Tom, nu mi-ai spus că acest câine nu aparține decât de puțină vreme căpitanului de pe *Waldeck*?

— Așa este, domnule, răspunse Tom. Dingo nu se afla la bord decât de cel mult doi ani.

— Și nu ai adăugat că același căpitan a găsit acest câine pe coasta occidentală a Africii?

— Da, domnule, în vecinătatea gurii fluviului Congo. L-am auzit spunând deseori acest lucru.

— Deci, întrebă căpitanul Hull, nimeni nu a aflat niciodată al cui a fost acest câine și de unde venea?

— Niciodată, domnule. Un câine găsit e mai rău decât un elefant! Nu are acte și, pe deasupra, nici nu are cum să te lămurească!

Căpitanul Hull tăcu, căzând pe gânduri.

— Aceste două litere vă trezesc oare vreo amintire îndepărtată? îl întrebă doamna Weldon, după ce îl lăsase o vreme cu gândurile lui.

— Da, doamnă, o amintire sau, mai degrabă, o alăturare tare neobișnuită.

— Anume? Aceste două litere ar putea avea, într-adevăr, un înțeles, lămurindu-ne în legătură cu soarta unui călător îndrăzneț...

— Ce vreți să spuneți? întrebă doamna Weldon.

— Iată despre ce este vorba, doamnă. În 1871 — acum doi ani deci — un explorator francez a pornit la drum, la ideea Societății

de geografie din Paris, cu intenția de a traversa Africa de la vest la est. Punctul său de plecare era la gurile fluviului Congo. Punctul său de sosire urma să fie, în măsura în care acest lucru avea să se întâmple, capul Delgado, la izvoarele fluviului Rovuma, de-a lungul cursului căruia trebuia să coboare. Or, acest explorator francez se numea Samuel Vernon.

— Samuel Vernon! repetă doamna Weldon.

— Da, doamnă, și numele și prenumele său încep exact cu acele litere pe care Dingo le-a ales dintre toate și care sunt gravate pe zgarda lui.

— Într-adevăr, aprobă doamna Weldon, și călătorul acela?

— Călătorul acela a plecat, răspunse căpitanul Hull, și nu s-a mai știut nimic despre el după plecarea sa.

— Niciodată? întrebă novicele.

— Niciodată, repetă căpitanul Hull.

— Ce concluzie trageți? zise doamna Weldon.

— Că Samuel Vernon, în mod evident, nu a putut atinge coasta orientală a Africii, fie că a fost făcut prizonier de băștinași, fie că a murit pe drum!

— Și atunci, acest câine?...

— Acest câine a fost al lui și, mai norocos decât stăpânul său, dacă ipoteza mea este justă, a putut să se întoarcă pe malul Congoului, fiindcă acolo, chiar în perioada în care trebuie să se fi întâmplat aceste lucruri, a fost găsit de căpitanul de pe *Waldeck*.

— Dar, observă doamna Weldon, știți că acest călător era însoțit de un câine atunci când a plecat? Nu este, oare, doar o simplă presupunere din partea dumneavoastră?

— Este, într-adevăr, doar o simplă presupunere, doamnă. Dar, ceea ce este sigur este că Dingo a reținut aceste două litere, S și V, care sunt exact inițialele călătorului francez. Acum, în ce împrejurări a învățat acest animal să le distingă n-aș putea să vă explic, dar, repet, le-a reținut cu siguranță și, priviți, le împinge cu laba și pare să ne invite să le citim împreună cu el.

Într-adevăr, nu puteai să te înșeli asupra intențiilor lui Dingo.

— Samuel Vernon era, așadar, singur, atunci când a părăsit țăr-mul fluviului Congo? întrebă Dick Sand.

— Asta nu știu, răspunse căpitanul Hull. Totuși, este probabil că a avut cu el o escortă de băștinași.

În clipa aceea, Negoro ieși din cabină și se arătă pe punte. Ni-meni nu remarcă la început prezența sa, așa că ciudata privire pe care i-o aruncă lui Dingo, când văzu cele două litere pe care le în-șăcase, trecu neobservată. Dar Dingo, zărindu-l pe bucătar, începu să dea semne vădite de furie.

Negoro intră de îndată înapoi în cabină, nu fără să lase să-i scape un gest de amenințare la adresa câinelui.

— Aici este un mister! murmură căpitanul Hull, căruia nu-i scă-pase nimic din această mică scenă.

— Dar, domnule, întrebă novicele, nu este cât se poate de uimi-tor faptul că un câine poate recunoaște semnele alfabetului?

— Ba nu! strigă micul Jack. Mama mi-a spus de multe ori po-vestea unui câine care știa să scrie și să citească și chiar să joace domino, ca un adevărat dascăl!

— Dragul meu copil, spuse doamna, zâmbind, dar câinele acela, care se numea Munito, nu era nicidecum un învățat, cum bănuiești tu. Dacă aș crede ceea ce mi s-a istorisit, nu putea să deosebească deloc una de alta literele pe care le folosea ca să alcătuiască unele cuvinte. Dar stăpânul lui, un american ager la minte, își dăduse seama ce auz ascuțit avea Munito și se străduise să-i educe acest simț, obținând rezultatele cele mai neașteptate.

— Și cum făcea, doamnă? întrebă Dick Sand, pe care povestea îl captivase aproape la fel de mult ca pe micul Jack.

— Uite cum făcea, dragul meu prieten. Atunci când Munito tre-buia să „lucreze” în fața publicului, pe o masă erau înșirate niște litere ca acestea. Munito se plimba printre ele. Câinele se învățea de colo-colo, pe masă, așteptând să i se ceară fie cu voce tare, fie în șoaptă, să formeze un cuvânt. Însă, doar cu condiția ca stăpânul său să cunoască acel cuvânt.

— Așadar, în absența stăpânului său?... spuse novicele.

— Câinele n-ar fi știut ce să facă, răspunse doamna Weldon, și iată de ce: cu literele înșirate pe masă, Munito începea să meargă printre ele. Atunci când ajungea în fața aceluia pe care trebuia să le aleagă ca să formeze cuvântul cerut, se oprea; dar, dacă se oprea, o făcea pentru că auzea trosnetul unei scobitori, imperceptibil pentru oricine altcineva, pe care americanul o făcea să pârâie în buzunarul său. Acest trosnet era pentru Munito semnalul să ia litera și să se ducă să o așeze la locul cuvenit.

— Și acesta era tot misterul! strigă Dick Sand.

— Acesta era tot misterul, zise doamna Weldon. Este foarte simplu, ca tot ceea ce se face în materie de prestidigitație. În absența americanului, Munito n-ar mai fi fost Munito. Așa că sunt mirată; fără ca stăpânul său să fie de față — dacă, totuși, exploratorul Samuel Vernon a fost vreodată stăpânul său —, Dingo a putut totuși recunoaște aceste două litere.

— Într-adevăr, încuviință căpitanul Hull, este uimitor. Dar, băgați bine de seamă, este vorba doar de două litere, două litere deosebite, și nu de un cuvânt ales la întâmplare. La urma urmei, acel câine care bătea la poarta unei mănăstiri ca să pună laba pe mâncarea pregătită pentru bieții trecători, sau acela care pus, în același timp cu un alt semen al lui, să învârtească frigerea o dată la două zile, refuza să facă această treabă când nu era rândul lui, acești câini, zic eu, erau mult mai înzestrați în ceea ce privește inteligența, care rămâne un privilegiu al omului. De altfel, suntem în fața unui fapt indiscutabil. Dintre toate literele alfabetului, Dingo nu le-a ales decât pe acestea două: S și V. Pe celelalte nici măcar nu pare să le cunoască. Trebuie, așadar, să tragem concluzia că, dintr-un motiv care ne scapă, aceste litere i-au stârnit în mod special atenția.

— Ah! Căpitane Hull, zise tânărul novice, dacă Dingo ar putea să vorbească!... Poate că ne-ar spune ce înseamnă aceste două litere și de ce are un dinte împotriva bucătarului nostru.

— Și ce dinte! ripostă căpitanul Hull, în clipa în care Dingo, căs-cându-și botul, își arată colții formidabili.

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI.....	5
I Bricul-goeletă <i>Pilgrim</i>	5
II Dick Sand	15
III Epava	23
IV Supraviețuitorii de pe <i>Waldeck</i>	32
V S. V.	37
VI O balenă în zare	52
VII Pregătirile	61
VIII Jubartul	69
IX Căpitanul Sand	80
X Următoarele patru zile.....	88
XI Furtuna	100
XII La orizont.....	111
XIII Pământ! Pământ!.....	123
XIV Ceea ce trebuie făcut	136
XV Harris.....	151
XVI La drum.....	166
XVII O sută de mile în zece zile.....	179
XVIII Însăpăimântătorul cuvânt!.....	191
PARTEA A DOUA.....	202
I Negoțul de sclavi	202
II Harris și Negoro.....	211
III Din nou la drum	223
IV Drumurile rele ale Angolei	234
V O lecție despre furnici ținută într-un furnicar	243
VI Clopotul de scafandru	255
VII O tabără pe malul fluviului Coanza	268
VIII Câteva însemnări ale lui Dick Sand	278
IX Kazonde.....	292
X O zi de târg la Kazonde	303
XI Un punch oferit regelui din Kazonde	313
XII O înmormântare regală	324
XIII Interiorul unei agenții	336
XIV Câteva noi informații despre doctorul Livingstone.....	347
XV Unde te poate duce o manticoră.....	360
XVI Un mgannga	372
XVII Duși de curent	380
XVIII Felurite întâmplări	390
XIX S.V.....	400
XX Încheiere	410